

Vergaderjaar 2022–2023

36 250 XVII

**Wijziging van de begrotingsstaat van
Buitenlandse Handel en
Ontwikkelingssamenwerking (XVII) voor het jaar
2022 (wijziging samenhangende met de
Najaarsnota)**

Nr. 3

**VERSLAG HOUDENDE EEN LIJST VAN VRAGEN EN
ANTWOORDEN**

Vastgesteld 21 december 2022

De vaste commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, belast met het voorbereidend onderzoek van dit voorstel van wet, heeft de eer verslag uit te brengen in de vorm van een lijst van vragen met de daarop gegeven antwoorden.

De vragen zijn op 5 december 2022 voorgelegd aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Bij brief van 9 december 2022 zijn ze door de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking beantwoord.

Met de vaststelling van het verslag acht de commissie de openbare behandeling van het wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Wuite

Adjunct-griffier van de commissie,
De Mare

1

Is er in deze begroting al geld gereserveerd voor de Global Health Strategie?

Antwoord:

Nee de 2^e suppletoire begroting richt zich op 2022, de geplande intensive-ringen in het kader van mondiale gezondheid krijgen binnen de BHOS-begroting vanaf 2023 gestalte.

2

Kunt u uitsplitsen op welke onderdelen de onderuitputting van 39,5 miljoen heeft plaatsgevonden? Kunt u verklaren waarom er onderuitputting is geweest? Hoe gaat u ervoor zorgen dat deze onderuitputting in het vervolg niet meer voorkomt? Is de bestemming van deze 39,5 miljoen voor volgend jaar al bekend?

Antwoord:

In de paragraaf «wijzigingen in de omvang van de HGIS» van de tweede suppletoire begroting van Buitenlandse Zaken (Kamerstuk II 36 250 V, nr. 2) staat toegelicht dat ten tijde van het opstellen van de tweede suppletoire begroting binnen de HGIS een bedrag van EUR 39,5 miljoen non-ODA aan Eindejaarsmarge wordt verwacht. Eindejaarsmarge wordt in de regel veroorzaakt door vertragingen in de uitgaven. Het niet uitgegeven budget voor de vertraagde uitgaven worden met de HGIS-besluitvorming in het voorjaar meegenomen naar latere jaren om de vertraagde uitgaven te kunnen doen.

De bij Najaarsnota aangemelde HGIS-eindejaarsmarge betreft voor EUR 8,8 miljoen vertraging in programmabudgetten van Buitenlandse Zaken, EUR 10 miljoen vertraging op het gebied van veiligheid hoog-risico posten vanwege de huidige situatie in Kaboel, EUR 13,2 miljoen als gevolg van prijsontwikkeling BBP wordt via de HGIS-eindejaarsmarge opgevraagd in de volgende jaren. Deze mutaties zijn toegelicht in de tweede suppletoire begroting van Buitenlandse Zaken. Daarnaast betreft EUR 0,5 miljoen vertraging in betalingen van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Tot slot komt vanaf de BHOS-begroting via de eindejaarsmarge EUR 7 miljoen beschikbaar met het oog op de uitvoering van Rusland-sancties in latere jaren. Deze middelen zijn allemaal non-ODA. De eindejaarsmarge die in de HGIS ontstaat, wordt tijdens de HGIS-besluitvorming 2023 weer verdeeld over de HGIS-begrotingen. De aangemelde eindejaarsmarge kent reeds een bestemming, omdat het vertragingen in lopende uitgaven betreft of een reservering voor loon- en prijsbijstelling, in het geval van de doorgeschoven middelen van artikel 6 van de BZ-begroting. Eindejaarsmarge is een instrument om ondoelmatige uitgaven aan het eind van het jaar te voorkomen. Doordat kasbudget onder bepaalde voorwaarden meegenomen kan worden naar volgende jaren, vervalt de prikkel om aan het einde van het jaar de middelen snel te besteden met een hogere kans op ondoelmatigheid. Eindejaarsmarge creëert zo rust in de uitvoering van een programma of project. Zodoende zal eindejaarsmarge niet in ieder geval te voorkomen zijn. Het kabinet acht doelmatige besteding van publieke middelen een van de basisprincipes van het begrotingsbeleid.

3

Wat is de raming van het EMU-saldo voor de aankomende jaren? Hoe verandert deze suppletoire begroting de stand van zaken hiervan ten opzichte van de begroting zoals bij de voorjaarsnota?

Antwoord:

De raming van het EMU saldo voor de aankomende jaren is opgenomen in tabel 2.1.1 van de Miljoenennota 2023:

<i>in procenten bbp</i>	2023	2024	2025	2026	2027
EMU-saldo	- 3,0%	- 2,3%	- 2,4%	- 2,0%	- 1,9%

In de Najaarsnota is het EMU-saldo voor 2022 bijgesteld van -0,9% bij Miljoenennota 2023 naar -1,0% bij Najaarsnota 2022. Zoals te zien in tabel 4.1 van de Najaarsnota wijzigt het EMU-saldo tussen Miljoenennota en Najaarsnota niet voor uitgaven onder het uitgavenplafond. In de Miljoenennota is het EMU-saldo voor 2022 bijgesteld van -3,4% bbp bij Voorjaarsnota naar -0,9% bij Miljoenennota. Zoals te zien in tabel 6.9 in de bijlagen bij de Miljoenennota verbetert het saldo voor 0,7 procentpunt door besluitvorming netto-uitgaven onder het plafond.

Het effect van de uitgaven op het EMU-saldo wordt voor de gehele rijksbegroting gezien en is niet te herleiden naar een specifieke supplementaire begroting.

4

Wat is de impact van deze begrotingswijziging op de begrotingsreserves?

Antwoord:

Deze begrotingswijziging leiden wel tot wijzigingen in de begrotingsreserves, maar niet tot impact in de zin dat de begrotingsreserves ontoereikend zouden worden. Ontvangen premies en aflossingen worden afgestort in de begrotingsreserves. Uitbetalingen van wisselfinancieringen en schade-uitkeringen op uitstaande garantieverplichtingen worden gedekt door onttrekkingen aan de begrotingsreserves. De omvang van de begrotingsreserves wordt beoordeeld aan de hand van de uitstaande garanties en de afgesproken hefboom ter dekking van de uitstaande garanties.

5

Kunt u een overzichtstabel voor de periode 2022- 2026 met een totale omvang van de reeds in de begrotingen opgenomen verplichtingen met de stand van eind 2022 aanleveren? Kunt u dit meerjarig toelichten, gespecificeerd op het niveau van de beleids(sub)artikelen?

Antwoord:

Overzichtstabel:

H17	VERPLICHTINGEN	stand Najaarsnota 2022	stand Begroting 2023	stand Begroting 2023	stand Begroting 2023	stand Begroting 2023
	Bedragen x 1.000	2022	2023	2024	2025	2026
1.1	Duurzaam handels- en investeringssysteem, ind. MVO	30.618	33.917	30.745	28.767	28.767
1.2	Versterkte Nederlandse Handels- en Investeringspositie	95.507	90.915	90.415	90.415	90.415
1.3	Versterkte private sector en arbeidsmarkt in ontwikkelingslande	505.100	338.850	296.850	347.700	384.700
totaal 1		631.225	463.682	418.010	466.882	503.882
2.1	Voedselzekerheid	439.122	336.430	281.780	391.030	267.780
2.2	Water	226.542	139.500	139.500	153.000	143.000
2.3	Klimaat	446.515	443.452	219.887	338.455	334.887
totaal 2		1.112.179	919.382	641.167	882.485	745.667
3.1	Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en hiv/aids *	690.825	276.617	288.422	715.761	514.613
3.2	Vrouwenrechten en gendergelijkheid	30.337	15.300	10.300	6.300	28.300
3.3	Maatschappelijk middenveld	35.827	27.035	33.385	22.820	24.345
3.4	Onderwijs	15.355	159.250	44.250	44.250	94.250
totaal 3		772.344	478.202	376.357	799.131	661.508
4.1	Humanitaire hulp	1.185.279	252.017	218.017	614.017	218.017
4.2	Opvang en bescherming in de regio en migratiesamenwerking	111.000	302.600	341.000	340.000	340.000
4.3	Veiligheid en Rechtstaatontwikkeling	360.180	157.543	202.120	220.120	208.120
totaal 4		1.656.459	712.160	761.137	1.174.137	766.137
5.1	Multilaterale samenwerking	268.067	67.250	97.250	326.650	52.250
5.2	Overig armoedebeleid	26.465	97.108	30.908	35.815	35.508
totaal 5		294.532	164.358	128.158	362.465	87.758
	* vanaf Begroting 2023: Mondiale gezondheid en seksuele en reproductieve gezondheid en rechten					

Hieronder treft u de toelichting op de verplichtingenmutatie bij 2° suppletoire begroting 2022 en op het verwachte toekomstige verloop van de verplichtingenbudgetten zoals de tabel deze weergeeft.

Artikel 1:

De per saldo mutatie van EUR 6,5 miljoen binnen het verplichtingenbudget in 2022 betreft een aantal kleine bijstellingen die conform de ondergrenzen van de Rijksbegrotingsvoorschriften geen toelichting behoeven.

Voor artikel 1.1 wordt het verplichtingenbudget aangewend voor de MVO-activiteiten die door RVO worden uitgevoerd. In 2023 en 2024 zullen verplichtingen worden aangegaan in het kader van bestrijding kinderarbeid. Daarnaast wordt jaarlijks de contributie aan de WTO als verplichting geregistreerd.

Het verplichtingenbudget voor artikel 1.2 wordt aangewend voor de verplichtingen die jaarlijks worden aangegaan voor RVO en Invest International.

Voor artikel 1.3 zijn in 2022 een aantal meerjarige verplichtingen aangegaan (subsidies en bijdragen). Daarnaast worden de verplichtingen die Invest International voor de infrastructuurregelingen en RVO voor de uitvoering van het bedrijfslevensinstrumentarium aangaan jaarlijks geregistreerd. Voor de jaren 2023 – 2026 zal het bedrag voor de verplichtingen die worden aangegaan naar verwachting lager zijn dan in 2022. Dit houdt verband met de eerdere meerjarige aangegane verplichtingen.

Artikel 2:

De verhoging van het verplichtingenbudget in 2022 bedraagt per saldo EUR 167 miljoen. Deze toename is het gevolg van de per saldo positieve mutaties.

Voor artikelonderdeel 2.1 is in 2022 het verplichtingenbudget verhoogd voor het aangaan van meerjarige verplichtingen ter ondersteuning van Wereld Bank, Unicef, IFAD en CARE programma's om in Afrikaanse landen de voedselzekerheid, productiviteit en weerbaarheid van de «*base of the pyramid*» te verbeteren.

Voor artikelonderdeel 2.2 is de verhoging in 2022 het gevolg van nieuwe meerjarenverplichtingen op het gebied van drinkwater en sanitatie en waterbeheer. Daarnaast is voor de UN Waterconferentie een tweejarige verplichting aangegaan.

Voor artikelonderdeel 2.3 is een verplichting aangegaan ter voorkoming van een milieuramp in 2022 voor de bergingsoperatie van een olieopslag-tanker voor de kust van Jemen.

Voor de jaren 2022 en 2023 worden additionele verplichtingen aangegaan in het kader van de klimaatcrisis.

Artikel 3:

De verlaging van het verplichtingenbudget van artikel 3 bedraagt voor 2022 per saldo EUR 187 miljoen. Deze afname is het gevolg van de per saldo neerwaartse mutaties op artikelonderdelen 3.1 en 3.4.

Voor artikelonderdeel 3.1 zal in 2023 invulling worden gegeven aan de intensiveringen voorzien in de Nederlandse mondiale gezondheidsstrategie. In dit kader worden nieuwe verplichtingen aangegaan voor nieuwe verhoogde bijdragen aan o.a. UNFPA. Ook worden de budgetten voor gedelegeerde samenwerking in de focuslanden verhoogd. De intensiveringen krijgen in 2023 verdere invulling en gelden ook voor de budgetten in latere jaren.

Voor artikelonderdeel 3.2 zijn de kasbudgetten t/m 2025 grotendeels gecommiteerd voor de partnerschappen voor *Power of Women*, *Women, Peace and Security* en *Leading from the South*. Verplichtingenbudgetten zijn onder andere beschikbaar voor de posten met gedelegeerd budget voor Vrouwenrechten en Gendergelijkheid.

Ook voor artikelonderdeel 3.3 zijn de meeste kasbudgetten t/m 2025 gecommiteerd voor het *Power of Voices* programma. Beschikbaar verplichtingenbudget is onder andere bestemd voor het *Civic Space Fund*. Voor artikelonderdeel 3.4 zal in 2023 verplichtingenbudget ingezet worden voor het nieuwe Beroeps- en Hoger Onderwijs programma dat momenteel ontwikkeld wordt. Afhankelijk van de omvang van het nieuwe programma kan het nodig zijn om verplichtingenbudgetten in latere jaren aan te passen.

Artikel 4:

Voor 2022 is het verplichtingenbudget met name verhoogd voor het aangaan van meerjarige committeringen voor het *UN Peace Building Fund*, het DPPA (*Department of Political and Peacebuilding Affairs*) *Multi Year Appeal* en het *UNDP-DPPA Joint Programme*.

Meerjarig vertoont het verplichtingenbudget in 2025 een piek omdat dan de nieuwe meerjarige humanitaire financieringen zijn voorzien.

Artikel 5:

De verplichtingenruimte voor artikel 5 is voor 2022 per saldo verlaagd. Dit komt hoofdzakelijk doordat de verplichtingenruimte die gereserveerd stond voor de meerjarige committeringen voor UNDP, UNICEF en het *African Development Fund* naar 2023 zal doorschuiven. Aan de andere kant is er een verhoging voor de *winterization* van Oekraïne. Meerjarig vertoont het verplichtingenbudget een piek in 2025 omdat dan de Algemene Vrijwillige Bijdrages aan UNDP en UNICEF weer worden gecommiteerd.

6

Welke andere voedselzekerheidsprogramma's – naast het budget van artikelonderdeel 2.1, dat toeneemt door de Ethiopia's *Productive Safety Net Program* met betrekking tot voedselzekerheid – worden op dit moment door de Nederlandse overheid gesteund? Kan hier een specificatie per land en programma voor gegeven worden?

Antwoord:

Voedselzekerheidsprogramma's worden, naast de centrale programmering, uitgevoerd in de focuslanden voor voedselzekerheid, voornamelijk in Ethiopië, Mali, Burundi, Benin, Zuid-Sudan, Uganda, Rwanda

(inclusief het grote merenprogramma), Mozambique, Kenia, Burkina Faso en Niger. In deze focuslanden wordt ongeveer 50% van het voedselzekerheidsbudget besteed via de ambassades. Daarnaast krijgt voedselzekerheid aandacht als component van programma's die gericht zijn op private sector ontwikkeling, onder meer in de combinatielanden, mede in samenwerking met het landbou wattaché netwerk. Naar aanleiding van de motie van de leden Thijssen, Bromet en Tjeerd de Groot (21 501-32, nr. 1447) zal uw Kamer voor het eind van dit jaar nader worden geïnformeerd over de inzet van het kabinet op verbetering van de mondiale voedselzekerheid. Gedetailleerde informatie op het niveau van ODA activiteiten publiceert BZ sinds 2011 via open data online via het International Aid Transparency Initiative IATI. Daarin staan gegevens zoals type en naam van een activiteit, uitvoerende partner, landen en financiële data. Deze informatie is ook te vinden op het OS Portaal (www.ontwikkelingssamenwerking.nl).

7

Kunt u toelichten waarom het landenbudget voor Afghanistan op artikelonderdeel 4.3 is verlaagd? Kunt u toelichten of de middelen via een andere begrotingspost worden ingezet ten behoeve van Afghanistan?

Antwoord:

Zoals beschreven in de Kamerbrief lange termijn visie voor de Nederlandse inzet in Afghanistan (d.d. 7 juli 2022, Kamerstuk 34 952, nr. 177), is de inzet ten opzichte van voor de machtsovername van de Taliban, versmald. Een aanzienlijk deel van de inzet die plaatsvond onder artikelonderdeel 4.3 richtte o.a. op de veiligheidssector, waar programmering in de huidige context niet langer wenselijk is. Wel blijft het kabinet met de middelen onder artikelonderdeel 4.3 inzetten op ondersteuning van het maatschappelijk middenveld en tijdelijk inzetten op lediging van basisnoden via het multilaterale systeem en ondersteuning van *livelihoods* (ten behoeve van stabiliteit en om humanitaire noden te verminderen). Deze inzet vindt plaats op basis van strikte voorwaarden: steun dient alleen via multilaterale organisaties of ngo's te worden verstrekt, niet (direct of indirect) via de Taliban; er mag geen inhoudelijke bemoeienis van de Taliban plaatsvinden m.b.t. beleid, uitvoering en management; en gelijke toegang dient zeker gesteld te zijn voor vrouwen en meisjes. Voor deze inzet worden aanvullend middelen uit het Stabiliteitsfonds op de BZ-begroting beschikbaar gesteld.

Daarnaast is meer dan voorheen geïnvesteerd in humanitaire hulp, opvang in de regio en vanuit de BZ begroting ook op mensenrechten. Nederland draagt in 2022 EUR 20 mln. via het *Afghanistan Humanitarian Fund* van de VN en EUR 5.1 mln. via de *Dutch Relief Alliance*, bovenop ongeoormerkte bijdragen aan Rode Kruis, en VN-organisaties en -fondsen die in Afghanistan actief zijn. Deze laatste organisaties hebben vanwege het oplopen van de noden afgelopen jaren de uitgaven in Afghanistan flink verhoogd. Conform motie Piri en van der Lee, werd er eind 2022 EUR 30 mln. beschikbaar gesteld voor opvang de regio programma's in Pakistan via UNICEF en UNHCR. In 2022 is aanvullend ook EUR 237.500 vanuit de BZ begroting beschikbaar gesteld voor de bescherming van mensenrechtenverdedigers en promotie van mensenrechten in Afghanistan

8

Is er met de verlaging van het budget voor het versterken van de rechtsstaat in Afghanistan voldoende budget om de vrouwelijke studenten van de landbouwschool in Kabul toch af te laten studeren?

Antwoord:

Het feit dat 36 vrouwelijke studenten van het NAEC tot op heden niet hebben kunnen afstuderen, heeft niet te maken met verlaging van budget of tekort aan middelen. Zoals toegezegd tijdens de Begrotingsbehandeling, loop ik nogmaals alle opties na om een oplossing te vinden waardoor deze studentes nu wel hun diploma kunnen behalen. Ik kom hier voor het eind van het jaar bij u op terug.

9

Kan er, gelet op bijvoorbeeld de verhoging van artikelonderdeel 5.1 multilaterale samenwerking door de *winterization* voor Oekraïne, een overzicht gegeven worden per begrotingsartikelonderdeel hoeveel daarvan naar Oekraïne gaat of via multilaterale instellingen naar Oekraïne?

Antwoord:

Onderstaande tabel geeft de gecommitteerde directe steun weer uit de BHOS-begroting aan Oekraïne, bilateraal of via andere organisaties en instellingen, tot en met de 2^e suppletoire begroting van 2022.

Artikelon- derdeel	Artikelnnaam	Bedrag gecommitteerd (in EUR 1.000)	Kanaalkeuze
1.3	Versterkte private sector en arbeidsmarkt in ontwikkelingslanden	15.000 ¹	FMO
3.1	Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en hiv/aids	2.000	Multilateraal
4.1	Humanitaire hulp	39.533	Multilateraal en ngo's
4.2	Opvang en bescherming in de regio en migratiesamenwerking	10.000	Multilateraal
4.3	Veiligheid en Rechtstaatontwikkeling	1.000	Ngo's
5.1	Multilaterale samenwerking	164.500	Multilateraal
Totaal		232.033	

¹ In dit pakket is tevens EUR 50 miljoen toegezegd in 2023 voor de ondersteuning van het Nederlands bedrijfsleven via DRIVE.

Daarnaast is bij Voorjaarsnota 2022 eenmalig EUR 150 miljoen vanuit het ODA-budget bijgedragen aan de opvang van Oekraïense vluchtelingen in Nederland. Dit bedrag is op de JenV begroting geplaatst.

10

Hoe verhoudt het geld dat Nederland uitgeeft aan Oekraïne zich tot andere landen? Is Nederland naar rato een grote donor?

Antwoord:

We geven aanzienlijke steun op humanitair, militair en financieel gebied. Daarnaast heeft Nederland in 2.022 EUR 180 miljoen voor *winterization* beschikbaar gesteld. Zoals eerder aangegeven is het kabinet gecommitteerd aan het herstel en de wederopbouw van Oekraïne. Het kabinet zal zijn *fair share* leveren en roept ook andere landen op hetzelfde te doen. Nederland kijkt voortdurend naar wat er nog meer kan en bij de concrete inzet van het kabinet wordt er telkens gekeken naar de verschillende fasen van de oorlog en wederopbouw die elk hun specifieke noden met zich meebrengen. In de kamerbrief van 27 september jl. vindt u een overzicht van de totalen van hulp en steun van VS, VK en verschillende EU-lidstaten voor wederopbouw aan Oekraïne. Dit overzicht was gebaseerd op publiek beschikbare informatie en er is toen gestreefd om de informatie zo inzichtelijk en consistent mogelijk te maken. Desondanks is het ingewikkeld om landen te vergelijken, omdat sommige landen de *in kind*

steun niet in equivalente geldbedragen kunnen uitdrukken, daarnaast niet overeenkomen wat betreft de voorwaarden en/of publieke/private vormgeving waardoor bedragen indicatief zijn en niet een op een optelbaar zijn.

11

Welke andere verhogingen zijn naar verdeelartikel 5.4 overgeheveld en worden nu aan de eerstejaarsopvang asielzoekers uitgegeven? Kan hiervan per artikelonderdeel een overzicht worden gegeven?

Antwoord:

Vanwege de tegenvallende asieltoerekening eerstejaarsopvang is bezien of er aan het einde van het jaar onderuitputting zou optreden die daarvoor kon worden aangewend. Onderuitputting bij OS-programma's kent diverse oorzaken en hangt onder meer samen met de landen en omstandigheden waar programma's worden uitgevoerd. Dit leidt niet direct tot een nadeel voor de OS-programma's. Deze onderuitputting is mede gebruikt voor de dekking van de asieltegenvaller. Onderuitputting werd bij 2^e suppletoire begroting verwacht op de volgende artikelonderdelen:

Artikelonderdeel	Verwachte onderuitputting (bedrag x 1 miljoen)
1.3 Versterkte private sector en arbeidsmarkt in ontwikkelingslanden	15
3.1 Seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en hiv/aids	6
3.3 Maatschappelijk middenveld	4
Totaal (ingezet ter dekking asieltegenvaller)	25

12

Wat is de schatting dat er tekort gekomen gaat worden in artikelonderdeel 5.4 door de eerstejaars asielopvang?

Antwoord:

Voor de schatting van de asieltoerekening eerstejaarsopvang wordt gebruik gemaakt van de MPP (Meerjaren Productie Prognose). Op basis van deze schatting heeft BHOS in de tweede suppletoire begroting EUR 160 miljoen overgeheveld naar de begroting van Justitie en Veiligheid. In het voorjaar zal op basis van een nacalculatie een afrekening over 2022 plaatsvinden. Deze nacalculatie zal geen effect meer hebben op de BHOS-begroting van 2022, maar zal in de eerste suppletoire begroting 2023 worden verwerkt.

13

Stijgt het ODA-percentages door de toekenning van 180 miljoen euro uit de generale middelen voor de winterization van Oekraïne?

Antwoord:

Ja, het geschatte ODA-percentages zal door deze toekenning in 2022 stijgen van 0,64 in de HGIS-nota (Prinsjesdag) naar (afgerond) 0,66% BNI.

14

Kunt u toelichten waarom de Verdragsmiddelen ten behoeve van Suriname niet meer tot betaling komen in 2022?

Antwoord:

Tijdens het bezoek van premier Rutte en mijzelf aan Suriname op 12 en 13 september jl. heeft Suriname aangegeven het resterende bedrag van de Verdragsmiddelen te verdelen over een project gericht op export en het concurrentievermogen van de landbouwsector via de *Inter-American Development Bank* en een Zorg Transitie Fonds waarmee een start kan worden gemaakt met de noodzakelijke hervorming van de gezondheidssector. Deze projecten worden momenteel uitgewerkt.

15

Wat is het effect van de overheveling van sociale beschermingsprojecten van artikel 5.2 naar artikel 2 en 3? Betreft deze overheveling een bezuiniging op betreffende sociale beschermingsprojecten, of blijft het gereserveerde bedrag gelijk aan de begroting voor 2023?

Antwoord:

Ten tijde van publicatie van de BHOS-nota gevolgd door de BHOS-begroting 2023 en de gelijktijdig verzonden onderbouwing conform Comptabiliteitswet 3.1 «Sociale Bescherming» is EUR 20 miljoen gereserveerd voor sociale beschermingsprojecten. Deze reservering wordt voor 2022 bij voorliggende tweede suppletoire begroting 2022 overgeheveld naar de artikel 2 en artikel 3 omdat de uitvoering van deze projecten in 2022 thematisch onder SRGR en hiv/aids en voedselzekerheid zijn belegd.

Met deze overheveling blijft het bedrag dat bij de BHOS-begroting gereserveerd stond voor sociale bescherming dus gelijk.

16

Wat voor type projecten zijn de sociale beschermingsprojecten die in Benin en Ethiopië wordt bekostigd uit voorheen artikel 5.2 en sinds de najaarsnota uit artikelen 2 en 3? Gaat het hier om cash transfers? Zo ja, voor welke doelgroepen? In welk (multilateraal) verband worden deze projecten ondernomen?

Antwoord:

De reservering voor sociale beschermingsprojecten wordt in 2022 ingezet bij de volgende twee programma's:

- Het Productive Safety Net Programme in Ethiopië
- Met dit programma worden *cash* en *food transfers* verstrekt ter verbetering van de voedselzekerheid aan arme huishoudens, jonge- of aanstaande moeders en mensen met een beperking. Daarnaast worden *grants* uitgegeven om de *livelihood* en klimaatweerbaarheid te versterken.
- Het Child Protection Programme in Benin
Het *Child Protection Programme*, dat in Benin wordt uitgevoerd door UNICEF, biedt sociale bescherming met nadruk op het tegengaan van 1) (seksueel) geweld tegen vrouwen en kinderen, 2) kindhuwelijken en 3) kinderarbeid.
Het project maakt onder meer gebruik van bewustwordingscampagnes gericht op traditionele leiders en ouders.
Een belangrijke component is het gebruik van *Cash plus Care*, dat wil zeggen cash transfers die ouders in staat stellen om meisjes naar school te laten gaan in combinatie met specifieke voorzieningen voor meisjes op scholen. Het project is gericht op het noorden van Benin, waar de genoemde problemen en armoede het grootst zijn.

17

Wat heeft de afname van de post (jeugd)werkgelegenheid onder artikel 1.3 veroorzaakt?

Antwoord:

De afname van de post (jeugd)werkgelegenheid onder artikel 1.3 betreft een verschuiving van het instrument «bijdrage» en «opdracht» naar «subsidie». Per saldo neemt de inzet op (jeugd)werkgelegenheid toe.

18

Wat heeft de afname onder beleidsartikel 1.3 van de middelen voor zowel het budget International Labour Organisation als voor lokale private sector ontwikkeling veroorzaakt?

Antwoord:

De daling op het budget van de *International Labour Organisation* (ILO) is het gevolg van het vaststellen van de jaarlijkse verplichte contributie aan ILO. Deze is dit jaar lager uitgevallen als gevolg van de verrekening van minder uitgaven in voorgaande jaren bij ILO. Overigens is een deel van de lagere contributie ingezet voor een verhoging op de algemene vrijwillige bijdrage aan ILO.

De daling van het budget voor lokale private sector ontwikkeling wordt veroorzaakt door het feit dat de posten minder verplichtingen zijn aangegaan dan eerder was verwacht.

19

Waarom is de subsidie voor Invest Internationaal met bijna de helft afgenomen?

Antwoord:

De subsidie voor Invest International is overgeheveld naar het instrument Programma's Internationaal Ondernemen, subsidies.

Het totaal bedrag dat beschikbaar is voor de subsidie voor Invest International blijft ongewijzigd.

20

Kunt u een toelichting geven op de € 8,5 miljoen verhoging op de gealloceerde € 750 duizend onder «Infrastructuurontwikkeling» onder «opdrachten» bij 1.3 in tabel 4?

Antwoord:

De verhoging van het budget «Infrastructuurontwikkeling opdrachten» heeft betrekking op de uitvoeringskosten van Invest International. Na de overdracht van de infrastructuur-regelingen door RVO aan Invest International worden de uitvoeringskosten niet meer opgenomen onder het instrument «bijdrage aan agentschappen».

21

Wat betekent de overheveling van de € 1,2 miljoen van Maatschappelijk Verantwoord ondernemen (MVO) naar Internationaal Ondernemen in de praktijk? Welke gevolgen heeft dit voor de uitvoering van MVO-beleid?

Antwoord:

De uitvoering van het IMVO-beleid ondervindt geen gevolgen van de overheveling. De overheveling naar het Ministerie van Economische Zaken en klimaat wordt ingezet voor MVO en beleidsondersteuning. De overheveling naar artikel 1.2 betreft een incidentele bijstelling. De meerjarige gecommiteerde programma's met betrekking tot IMVO-beleid worden niet aangepast.

22

Waardoor is de bijdrage aan (inter-)nationale organisaties m.b.t. het uitbannen huidige honger en voeding ruim verdrievoudigd? Betreffen dit nieuwe verplichte bijdragen uit verdragen dan wel uit overeenkomsten?

Antwoord:

De bijdrage aan het UNICEF «*No time to Waste – Preventing Malnutrition*» programma draagt bij aan de verhoging van de bijdragen aan (inter-)nationale organisaties m.b.t. voeding en het uitbannen van huidige honger als onderdeel van de *Nutrition for Growth* (N4G)-top waar EUR 400 miljoen is toegezegd voor de periode 2021–2030 om 32 miljoen ondervoede vrouwen en kinderen in 2030 het hele jaar door toegang te bieden tot gezonde voeding.

23

Waarom zijn de gelden onder beleidsartikel 3.2, waarin een substantieel bedrag voor vrouwenrechten en gendergelijkheid naar beneden is bijgesteld, niet uitgegeven aan de beoogde doeleinden en waar is dit bedrag naartoe overgeheveld?

Antwoord:

Het budget voor artikel 3.2, Vrouwenrechten en gendergelijkheid is ongewijzigd gebleven met EUR 51,643 miljoen voor 2022.

24

Wat is de reden dat er verlagingen van het Justice Law and Order Sector programma in Oeganda en het Rule of Law programma in Tunesië? Zijn de doelen die gesteld waren voor deze programma's bereikt?

Antwoord:

In het geval van Oeganda liep de overeenkomst voor Nederlandse steun aan JLOS af in juli 2021. In 2022 is beoordeeld of Nederlandse steun zou kunnen worden voortgezet, en zo ja, onder welke voorwaarden en in welke vorm. Hierdoor heeft Nederland in 2022 geen nieuwe bijdrage gedaan aan JLOS. Er is besloten om de steun vanaf 2023 te hervatten. Uw Kamer is hier per brief uitgebreid over geïnformeerd (19 oktober 2022). In het geval van Tunesië zijn geen nieuwe committeringen aangegaan vanaf juli 2021 vanwege de verandering in de politieke situatie. In september 2022 is besloten de programmering in verscherpte vorm te hervatten, omdat juist het *Rule of Law* programma een bijdrage kan leveren aan bevordering van democratische waarden en versterking van de rechtstaat in Tunesië. Dit zal in 2023 leiden tot toename in de uitgaven voor het programma in Tunesië. Met de voortzetting van de programma's in beide landen is het de verwachting dat de beoogde doelen zullen worden bereikt.

25

Hoe is het lager uitvallen van de post «schuldverlichting» onder artikel 5.2 tot stand gekomen? Betreft het hier een bezuiniging of is het niet gelukt om de schuldverlichting tot stand te laten brengen? Mocht dat laatste het geval zijn, wat was de reden dat de schuldverlichting niet tot stand kwam?

Antwoord:

Het lager uitvallen van de post schuldverlichting is het gevolg van de vooruitbetaling in 2021 van een deel van de schuldverlichting. Het heeft dus geen effect op de werkelijk uitgevoerd schuldverlichting.

26

Welke landen hebben geprofiteerd van de schuldverlichting van artikel 5.2? Waarom is voor dit land/deze landen gekozen? Heeft Nederland inspraak in deze lijst met landen, of wordt dat in multilateraal verband bepaald (bijvoorbeeld door de Wereldbank)?

Antwoord:

Het betreft hier geen schuldverlichting aan specifieke landen, maar betalingen voor de twee grote schuldverlichtingsinitiatieven die aan het begin van deze eeuw plaatsvonden: het *Heavily Indebted Poor Countries* (HIPC) initiatief, waarmee officiële crediteuren schuldverlichting boden aan de armste landen, en het *Multilateral Debt Relieve Initiative* (MDRI), waarmee internationale financiële instellingen schuldverlichting boden.

27

Kunt een overzicht geven van de mutaties van het verdeelartikel 5.4?

Antwoord:

		Bedrag x EUR 1 miljoen
Mutaties artikel 5.4	Toelichting	
<i>Mutaties Miljoenennota</i>		
+57,7	BNi bijstelling n.a.v. cMEV/MEV	
-11,0	Koersverschillen	
-2,8	Overige (technische) mutaties	
<i>Mutaties Tweede suppletoire begroting</i>		
+28,7	O.a. verwachte onderuitputting artikel 1 en 3, verhoogde DGGF ontvangsten	
+16,5	Overheveling van Verdragsmiddelen Suriname	
-160,0	Tegenvaller eerstejaars asieltoerekening	
-1,4	Overige (technische) mutaties	
STAND VERDEELARTIKEL NJN 2022: – 72,3		